

โรค ของ หอม และ กระเทียม

โรคหัวและรากเน่า (Sclerotium Rot Disease)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Sclerotium rolfsii*

ลักษณะอาการ : โรคระบาดและทำความเสียหายมากในแปลงที่มีต้นปลูกแน่นเกินไป การระบายน้ำไม่ดี โดยใบที่อยู่รอบนอกเริ่มมีอาการเหลืองแห้งแล้วลุกลามจนแห้งตาย เมื่อถอนต้นดูพบว่าหลุดจากดินได้ง่ายเพราะรากและหัวเน่าเสียหาย เห็นเส้นใยสีขาวหยาบของเชื้อราเจริญอยู่บริเวณโคนต้นและพบเม็ดสเคอโรเตียมลักษณะคล้ายเมล็ดผักกาดมีสีขาวหรือน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลแก่เกิดแทรกปะปนอยู่กับเส้นใย

การป้องกันกำจัด :

1. ปลูกพืชหมุนเวียนที่ไม่ใช่พืชอาศัย เช่น ข้าว ข้าวโพด สลับกับถั่วเหลืองหรือถั่วเขียวเพื่อบำรุงดิน
2. ก่อนปลูกต้องปรับดินด้วยปูนขาวอัตรา 300-400 กิโลกรัมต่อไร่ และใส่ปุ๋ยอินทรีย์อย่างน้อย 1-2 ตันต่อไร่
3. เมื่อพบการระบาดของโรค เก็บพืชและดินในบริเวณโคนต้นไปเผาทำลาย และราดดินบริเวณที่พบโรคและบริเวณใกล้เคียงด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช คือ ไอโพรไดโอน อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร และหยุดใช้สารก่อนเก็บเกี่ยว 14 วัน

โรคหอมเลื้อย (Onion Twister Disease)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides*

ลักษณะอาการ : พืชที่เป็นโรคแอนแทรคโนสขั้นรุนแรงมีลักษณะแคระแกร็น ไม่ลงหัว หัวลีบยาวบิดโค้งงอ ใบบิดเป็นเกลียว คอยืดยาวระบบรากสั้น รากขาดง่ายทำให้เกิดการเน่าก่อนเก็บเกี่ยว มักพบแผลลักษณะเช่นเดียวกับจุดแผลโรคแอนแทรคโนสบนใบ โคนกาบใบ คอใบหรือส่วนหัว โรคแพร่ระบาดได้ง่ายในแปลงที่มีความชื้นสูงและมีการปลูกพืชซ้ำเดิมทุกปีโดยไม่ดูแลความสะอาดของแปลง

การป้องกันกำจัด :

การปฏิบัติเช่นเดียวกับการป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนส

เรียบเรียงโดย

สุนิรัตน์ สิมะเตือ และ พจนา ตระกูลสุวรรรัตน์
กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
กรมวิชาการเกษตร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2579-9582

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

โรคของหอมและกระเทียม

พืชสกุลหอมและกระเทียม (genus *Allium*) เป็นพืชมีสรรพคุณทางยาและมีธาตุอาหารสูง พืชสำคัญในสกุลนี้ ได้แก่ หอมหัวใหญ่ หอมแดงหรือหอมแบ่ง กระเทียม และกุยช่าย มีลักษณะลำต้นอวบน้ำ ยาวเรียวและเป็นแนวตรงจึงมักหักพับเสียหายจากฝน ลม และเครื่องมือทางการเกษตร เป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายทำให้เกิดโรคได้ง่าย โรคที่สำคัญได้แก่

โรคใบจุดสีม่วง (Purple Blotch Disease)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Alternaria porri*

ลักษณะอาการ : โรคระบาดได้ดีในช่วงอากาศเย็นมีหมอกน้ำค้างลงจัด อาการเริ่มแรกเกิดแผลจุดดำน้ำสีเขียวหม่นขนาดเล็ก รูปกลมหรือรี เมื่อแห้งเห็นเป็นแผลจุดสีขาวกระจายอยู่ทั่วไป ต่อมาขอบแผลเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดงถึงน้ำตาลอมม่วง แผลขยายเป็นรูปรีไปตามความยาวของใบและอาจขยายลุกลามติดต่อกันเป็นแผลใหญ่เมื่ออาการรุนแรง เชื้อราสร้างสปอร์ขยายพันธุ์สีดำเป็นผงละเอียดอยู่บนแผลรอบนอกแผลเป็นสีขาวซีดหรือเหลือง ใบหักพับลงและแห้งตาย บางครั้งแผลจุดสีขาวไม่พัฒนาต่อแต่เพิ่มจำนวนมากขึ้นจนมองเห็นเป็นอาการใบลาย

การป้องกันกำจัด :

1. ปลูกพืชหมุนเวียนที่ไม่ใช่พืชอาศัยในพื้นที่ที่มีโรคระบาดมาก
2. ก่อนปลูกพืชควรไถพรวนตากดิน 2-3 ครั้งเพื่อลดปริมาณเชื้อรา ปรับสภาพดินให้มีความเป็นกรด-ด่างที่ 6.5-7.0 ด้วยปูนขาวหรือปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์
3. แซ่ต้นกล้าหรือหัวพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 30 กรัม หรือไดฟิโนโคนาโซล 25% EC 20-25 มิลลิลิตร ผสมกับน้ำ 20 ลิตร (อัตราสูงกว่าพ่นในแปลง ½ -1 เท่า) นาน 10-15 นาทีก่อนปลูก

4. เมื่อพบการระบาดของโรค เก็บเผาทำลายต้นเป็นโรค พ่นต้นที่เหลือนด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซ็อกซีสโตรบิน ไอโพรไดโอน หรือไดฟิโนโคนาโซล อัตราที่ใช้ตามคำแนะนำบนฉลาก ควรสลับกับ แมนโคเซบ เพื่อลดปัญหาการดื้อยา

5. ควบคุมการระบาดของเพลี้ยไฟด้วยอิมิดาโคลพริด หรือฟิโพรนิล เนื่องจากพืชจะอ่อนแอต่อโรคมกถ้าเพลี้ยไฟเข้าทำลาย

โรคใบไหม้ (Stemphylium Leaf Blight Disease)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา

Stemphylium vesicarium

ลักษณะอาการ : อาการเริ่มจากเกิดจุดแผลดำน้ำขนาดเล็กสีเหลืองอ่อนบนใบก่อนขยายเป็นแผลรูปรีหัวท้ายแหลมสีน้ำตาลอ่อนหรือน้ำตาลอมม่วง ในสภาพ

ที่มีความชื้นสูงใบพืชเปียกเป็นเวลานาน แผลจะขยายใหญ่ลุกลามเกิดอาการใบไหม้ตั้งแต่ปลายใบลงมาถึงแผลหรือไหม้ทั้งใบและแผลมีสีเข้มขึ้นเป็นสีดำในที่สุด ในบางครั้งพบโรคเกิดร่วมกับโรคใบจุดสีม่วงในแผลเดียวกัน

การป้องกันกำจัด :

1. เก็บเผาทำลายต้นเป็นโรค และเศษซากพืชในแปลง
2. ก่อนปลูกพืชควรไถพรวนตากดิน 2-3 ครั้งเพื่อลดปริมาณเชื้อรา ปรับสภาพดินให้มีความเป็นกรด-ด่างที่ 6.5-7.0 ด้วยปูนขาวหรือปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์
3. เมื่อพบการระบาดของโรค พ่นด้วยสารกลุ่มเดียวกับที่ใช้ป้องกันกำจัดโรคใบจุดสีม่วง คือ ไอโพรไดโอน โฟซิมิโดน หรือไดฟิโนโคนาโซล อัตราที่ใช้ตามคำแนะนำบนฉลาก สลับกับแมนโคเซบเพื่อลดปัญหาการดื้อยา

โรคแอนแทรคโนส (Antracnose Disease)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides*

ลักษณะอาการ : โรคระบาดได้รุนแรงและรวดเร็วในสภาพที่มีความชื้นสูง เช่นมีฝนตกติดต่อกันหลายวัน ระยะแรกเกิดแผลจุดดำน้ำสีเขียวหม่นขนาดเล็ก ก่อนขยายเป็นรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบต่ำกว่าเดิมเล็กน้อย มีหยดของเหลวข้นสีส้มอ่อนอมชมพู เมื่อแห้งจะเปลี่ยนเป็นตุ่มแข็งสีดำขนาดเล็กเรียงเป็นวงซ้อนกันเป็นชั้นบนแผล ถ้าโรคเกิดรุนแรงแผลจะขยายมาชนกันเป็นแผลใหญ่ ทำให้ใบหักพับลงและแห้งตายหรือเน่าตายทั้งต้น

การป้องกันกำจัด :

1. ก่อนปลูกพืชควรไถพรวนตากดิน 2-3 ครั้งเพื่อลดปริมาณเชื้อรา ปรับสภาพดินให้มีความเป็นกรด-ด่างที่ 6.5-7.0 ด้วยปูนขาวหรือปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์
2. การปลูกในฤดูฝนควรยกทรงสูงเตรียมดินให้มีการระบายน้ำดีและไม่บำรุงดินด้วยปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป
3. แซ่ต้นกล้าหรือหัวพันธุ์ในสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15-20 นาที ก่อนปลูก
4. เมื่อพบการระบาดของโรค เก็บเผาทำลายต้นเป็นโรคพ่นต้นที่เหลือนด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซ็อกซีสโตรบิน โพรคลอราซ หรือไดฟิโนโคนาโซลอัตราที่ใช้ตามคำแนะนำบนฉลาก สำหรับโพรคลอราซไม่ควรพ่นเกิน 4 ครั้ง ควรสลับกับแมนโคเซบเพื่อลดปัญหาการดื้อยา